

SKUPOVI

Okrugli stol u Mićanovim dvorima

Putnička agencija *Riva rafting centar* iz Obrovca organizirala je 25. travnja 2014. Okrugli stol pod nazivom “Ekonomski oporavak i društvena revitalizacija malih i zapuštenih sredina republike Hrvatske koje imaju objektivne razvojne resurse”. Skup je održan na seoskom gospodarstvu *Mićanovi dvori* u Kruševu pokraj Obrovca.

Prisutni su bili pripadnici raznih struka iz općine Obrovac i Zadar te Zadarske županije. Predložena su razna rješenja za “oporavak i revitalizaciju” područja Zadarske županije,

ali je naglasak bio na područje rijeke Zrmanje koje teoretski ima sve pretpostavke za ekonomski razvitak. Među ostalim, tu se govorilo i o korištenju špilja u turističke svrhe, posebno o špilji *Golubnjači – Kraljici Bukovice* kod Kaštela Žegarskog, u kojoj je prekinuto ranije započeto turističko uređivanje.

Na skupu je predstavljen Zbornik *Zrmanja uokvirena kršem*, s radovima stručnog i znanstvenog skupa održanog na ovom istom mjestu 2011. godine.

Vlado Božić

Vlado Božić

Radno predsjedništvo skupa i dio sudionika

Skup speleologa Hrvatske 2014.

U duhu dobre, petnaestogodšnje tradicije, i ove je godine, u razdoblju od 21. do 23. studenoga održan Skup speleologa Hrvatske, i to u Turističko-kulturno-informativnom centru (TKIC) u Lepoglavi, u organizaciji Speleološke udruge *Kraševski zviri* u suradnji sa Speleološkim odsjekom PDS-a Velebit. Sudjelovalo je 177 speleologa iz 23 hrvatske speleološke udruge te iz 6 udruga u susjednim zemaljama, čime je skup obilježen kao međunarodni. Posvećen je bio desetoj godišnjici istraživanja Jamskog sustava Kita Gaćešina – Draženova puhaljka, petoj obljetnici Speleološke udruge *Kraševski zviri* te nadolazećoj 50-oj obljetnici postojanja Međunarodne speleološke unije (UIS). Sudionicima je bio dostupan niz zanimljivih sadržaja i događanja.

Stručna i znanstvena predavanja- održano je 28 predavanja podijeljenih u 4 tematska bloka: Podzemlje Hrvatskog zagorja, 10 godina istraživanja najdulje špilje Dinarskog krša: Kita Gaćešina - Draženova puhaljka, Aktualna speleološka istraživanja u Hrvatskoj i drugim zemljama, Znanstvena istraživanja i stručne aktivnosti u špiljama.

Poster - izloženo je 12 postera stručne tematike.

Izložbe - prema odabiru članova žirija Darka Bakšića, Ivana Ožetskog i Ante Sušića izloženo je 10 odabranih fotografija od 53 pristigle na natječaj za najbolju speleo fotografiju, kao dio izložbe pod nazivom *Luknje*. Sudionici skupa mogli su glasati samo za jednu izloženu fotografiju. "Najluknjom", odnosno najboljom fotografijom kojoj je dodijeljena i prigodna nagrada (slika šišmiša izrađenog u duhu lepoglavske čipke), proglašena je fotografija Dinka Stopića (Speleološko društvo Karlovac): Jama Olimp (NP Sjeverni Velebit) – "U nepoznato 2014".

Filmske projekcije - prikazana je retrospektiva 13 najboljih pristiglih filmova *4. Speleo film festivala* koji je održan 27. rujna 2014. na starom gradu Dubovcu u Karlovcu. Sudionici su po prvi puta u Hrvatskoj mogli doživjeti i uživati u 3D projekciji fotografije sa speleološkim motivima autora Đ. Kovača i D. Basare.

Predstavljanje knjige - prezentiran je novi speleološki priručnik "Ilustrirana povijest speleologije u Hrvatskoj" autora Vlade Božića.

Vlado Božić

Rasprava na Okruglom stolu o Speleološkom katastrofu

Rasprava o speleološkom katastru

Okrugli stol – posljednji dan skupa održan je okrugli stol s tematikom “**Hrvatska speleologija, ka zajedničkom cilju: Speleološki katastar**”. Uvodnim predavanjem sudionicima okruglog stolapredstavljena je inicijativa Državnog zavoda za zaštitu prirode (DZZP) o uspostavi CroSpeleo baze, čije su sastavnice nacionalni speleološki katastar i baza literaturnih podataka o speleološkim objektima u Hrvatskoj. Ova inicijativa donekle je poznata speleološkoj zajednici jer predstavlja nastavak aktivnosti DZZP-a iz 2011. godine i ponovno pokretanje projekta “Uspostavljanje faunističke i speleološke baze podataka kao dijela ISZP-a (Informacijskog sustava zaštite prirode)”. Nakon uvodnog predavanja otvorena je rasprava vezana uz načine i mogućnosti uključivanja i sudjelovanja speleoloških udruga u provedbu navedenog projekta, u kojoj je sudjelovao i ravnatelj DZZP-a dr. sc. Matija Franković.

Izlet - domaćini skupa su nakon završenog službenog dijela organizirali i izlet na geološki spomenik prirode Gaveznicica – Kameni vrh i posjet Muzeju čipke u Lepoglavi.

U duhu dobre tradicije na skupu su sudjelovali i mladi, mlađi, malo stariji te iskusni članovi SO-a HPD Željezničar, neki doduše samo kao sudionici i promatrači, a neki i kao aktivni predavači. Dalibor Kušić i Ruđer Novak predstavili su hvalevrijednu inicijativu čiji su začetnici i pokretači oni sami, a predavanje je bilo naslovljeno ovako: Speleološki katastar u GIS svijetu / Inicijativa “Čisto podzemlje”. Nova, ali već iskusna članica Mateja Talaja, približila je kroz dva video uratka sudionicima skupa aktivnosti SO-a Željezničar u 2014. godini video isječkom “Što to radi SOŽ?” te kako je to zavući se u Prvi desni kanal u Veternici “Prvi zdesna”. Važnu knjigu za speleologe i svijet speleologije “Razvoj pribora i metoda za mjerenje i crtanje špilja i jama u Hrvatskoj” predstavio je sam autor, iskusan i cijenjen SOŽ-ovac Vlado Božić.

Mladež SOŽ-a organizirala je nakon skupa fakultativni izlet u rodnu kuću prvoga hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana u Velikom Trgovišću.

Ivana Sučić

Speleospašavateljski skup u Italiji uz „nemoguću špilju“

Od 24. do 26. listopada 2014. održan je u blizini Trsta (mjesto Padriciano) 8. skup Europske speleospašavateljske asocijacije ECRA-e (European Cave Rescue Association) u organizaciji talijanske spašavateljske organizacije CNSAS (Corpo nazionale soccorso alpino e speleologico). ECRA je osnovana u jesen 2012. s ciljem da potiče razmjenu znanja i iskustava između europskih speleospašavateljskih organizacija.

Na skupu je u raznim ulogama prisustvovalo ukupno 90 sudionika iz 12 zemalja: Ujedinjenog Kraljevstva, Njemačke, Poljske, Italije, Austrije, Švicarske, Mađarske, Slovenije, Srbije, Bugarske, Rumunjske i Hrvatske. Posebno treba naglasiti i prisutnost Johanna Westhausera, njemačkog speleologa spašenog u velikoj akciji spašavanja iz jame Riesending-Schachthöhle u Njemačkoj te njegovih prijatelja speleologa.

Iz HGSS-a je na skupu sudjelovalo preko deset spašavatelja, od kojih su neki sudjelovali i u organiziranju samog događaja. Većina nas je u Padriciano stigla u četvrtak navečer, gdje su nas u prostorijama CNSAS-a toпло dočekali i smjestili talijanski kolege spašavatelji. S mnogima od njih

smo sudjelovali u akciji spašavanja u Njemačkoj pa je bilo iznimno ugodno sresti poznata lica.

U programu skupa bile su predviđene tehnička i medicinska radionica, koje su se održavale tijekom petka. Naravno, u medicinskim radionicama sudjelovali su uglavnom liječnici spašavatelji, a teme o kojima su razgovarali bile su: „Suspension trauma“, „Microemergenza“ te posebno zanimljiva i iščekivana analiza medicinskih aspekata nesreće u jami Riesending-Schachthöhle. Većina nas bila je orijentirana na tehničku radionicu, koja se održavala u hladu prostranog ulaznog dijela obližnje špilje. Tamo je veći dio vremena bio posvećen prezentaciji različitih vrsta nosila koja se rabe u speleospašavanju (bugarska, švicarska, austrijska, francuska i talijanska nosila) te uspoređivanju njihovih karakteristika, prednosti i mana. Također su prezentirani i različiti sistemi za podizanje i transport nosila. Posebno zanimljivo bilo je i kratko testiranje u stijeni već zatečenih ekspanzivnih klinova (spiteva i fikseva). Među njima bilo je na očigled starih, ali i novijih spiteva i fikseva, koje smo ispitali čupajući ih iz stijene pomoću malog

Ulaz u Nemoguću špilju

Pred vratima za ulaz u tunel

Martin Glušević

Silaz ljestvama prema Glavnom kanalu

prijenosnog „izvlakača“. Kratko ispitivanje je pokazalo da i stari hrđavi spitevi koji se optereće na nepravilan način mogu izdržati sile izvlačenja preko 10 kN, dok su fiksni zdravog izgleda izljetali iz naoko loše stijene tek iznad 20 kN. Nakon završetka radionica i večere uslijedilo je veselo druženje uz čašicu-dvije finih piva, kojima su nas počastili Nijemci.

Cijela subota bila je predviđena za samo jednu temu: akciju spašavanja iz jame Riesending-Schachthöhle u Njemačkoj. Prije rasprave i svojevrstne analize raznih aspekata te akcije održano je više prezentacija o samoj jami i pojedinim segmentima spašavanja (organizacija, medicina, pozivanje strane pomoći itd.). Puno pažnje posvećeno je analizi dobrih i loših postupaka u akciji, kao i razmatranju mogućih rješenja za lakše pozivanje stranih kolega u međunarodne akcije spašavanja. Posebno nabijen emocijama bio je govor zahvale Johanna Westhausera koji je uzrokovao gromoglasan pljesak i izmamio suze u očima prisutnih te priča njegovog kolege koji je

Martin Glušević

Dio ljestava za silaz

Sudionici skupa u Nemogućoj špilji

Špilja obiluje lijepim sigastim ukrasima

u prvim satima nakon nesreće bio s njim u jami i čekao da započne spašavanje. Slušati te priče iz prve ruke bilo zaista potresno.

Cjelodnevni razgovor o akciji i odgovori na neka pitanja (ili pak što ih je bilo premalo) nekima su donijeli i ponešto novih frustracija, a mnogima i svojevrstan zaključak cijele priče vezane uz akciju u Njemačkoj. Bilo kako bilo, subotnja večer protekla je odličnom prijateljskom raspoloženju, često zagrijavanom zdravicama, raznim rakijama, „šnapsevima“ i finim viskijima koje su iz skrivenih džepova vadili sudionici.

Nedjeljno jutro je zbog toga za neke bilo bolno iskustvo, ali to je uostalom i uobičajeno nakon dobrog tuluma. Nakon trijeznjenja održan je službeni sastanak ECRA-e, dok je nekolicina nas (Marin Glušević, Katja Milišić, Moreno Almassi, Sebastijan Labinjan i ja) uz vodstvo talijanskih kolega posjetilo prekrasnu špilju Grotto Impossibile kraj Trsta. To je bilo zaista neobično špiljarsko iskustvo. Gianpaulo je bio naš vodič, a na ulazu su nas dočekali njegovi roditelji, također strastveni speleolozi. Njegov otac čuao je

Ispitivanje fikseva u stijeni

ključeve od ulaza u špilju koji je, na naše iznenađenje, bio samo običan metalni šaht usred šumice. Otvorivši šaht krenuli smo u unutrašnjost uskoga strmog kanala koji je bio opremljen metalnim ljestvama za lakši silaz. Nakon podužeg spuštanja ušli smo u ogromne podzemne dvorane s velikim stalagmitima i u kanale bogate špiljskim ukrasima. Popeli smo se drugim ljestvama koje su nas odvele do velikih željeznih vrata ubetoniranih u zid špilje.

Gianpaulo nam je ispričao kako je zapravo došlo do otkrića špilje. Dok su bušili tunel, građevinari su naišli na kavernu u koju su poslali lokalne speleologe kako bi je kartirali i istražili. Jedan od geologa zaduženih za istražne radove na tom projektu tvrdio je kako zbog geološke građe terena nije moguće da se tamo nalazi bilo kakav veći speleološki objekt. No speleolozi su polako istraživali kavernu i došli do dužine kanala od 6 km, što je prilično impozantno za „nemoguću špilju“, kako je tvrdio geolog. Upravo je ta anegdota o nemogućnosti postojanja speleološkog objekta špilji dala ime: Grotta impossibile – Nemoguća špilja.

Johann Westhauser

Radi sigurnosti građevinari su odlučili zatvoriti jedini ulaz u špilju iz tunela, što bi u njoj prekinulo daljnja istraživanja i posjete. Speleolozi su ponukani tom odlukom odlučili pošto-poto pronaći drugi ulaz u špilju pa makar ga morali sami iskopati. Na kraju se upravo to i dogodilo! Koristeći lavinske primopredajnike pronašli su mjesto gdje se špiljski prostor najviše približio površini zemlje te su tamo mukotrpnim i u tajnosti provedenim proklesavanjem uspjeli probiti novi ulaz u špilju. Kroz taj ulaz smo i mi ušli u špilju. Nakon prekrasnog obilaska, već pomalo gladne, na izlazu su nas ponovno dočekali Gianpaulovi roditelji, ovaj put s obilnim doručkom i, na naše čuđenje, šampanjcem! Fino smo se okrijepili i od srca zahvalili brižnim roditeljima, a uz druženje došlo je i vrijeme za povratak u Padriciano. Tamo su nas dočekali ostaci ručka, koje smo smazali unatoč prethodnom doručku. Većina sudionika skupa već je otišla jer je neke čekao vrlo dug put kući, a nakon pakiranja i oproštajnih zagrljaja i mi smo krenuli prema Zagrebu.

Marko Budić

Zdravica